

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:
Bárány-szálloda.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

Előfizetési díj:

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hozva.

Negyedévre - - - 1.-
Egy évre - - - 270

Egyes szám 10 kr.

NÉPJOG

A SOMOGYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI (48-as) PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen minden csütörtökön.

Hirdetések fölvetetnek

helyben a kiadóhivatalban.

Budapesten Goldberger A. V.

irodájában, szervita-tér 3. sz.

Bécsben Daube G. L. és társá-
nál, Wollzeile Nr. 12.

Párisban Rudolf Mosse, 40 rue
notre dame des Victoires place
de la Bourse

Frankfurtban a/M. Daube G.

L. és társánál.

A választási nap előtt.

Kitűzve a zászlók, kiadva a jelszók, kérdés: ki az
éljen?

Szédítő gyorsasággal közeledik a voksolás napja.

Junius 24-dike már itt áll előttünk, a közvetlen kü-
szöbön.

Ki hát az éljen?

Pap ha volnék, istenhez elhalló könyörgést mondanék,
térdeimre hullva, hogy a nép, a polgárság, a nemzet-lét ez a
föntartó eleme, ez az osztály, mely keserves napi munkájával
megszerzi bár a maga kenyerét, de megszerzi egyuttal az
urak *hényelmét*, nyomással el ne tereltesse, fenyegetéssel el
ne némitassa és pénzzel, vesztegetéssel meg ne bódította jó-
zan esztét, s bátran, nyíltan, férfiakhoz illőn adjon választ arra
a kérdésre, a mely most elébe főtétetik.

Mert fizetni adót és végezni robotot, dolgozni kézzel
és munkálni észszel a hazáért honn, béke idején: istennek tet-
sző tisztesség. Fogni kardot, követni a zászlót, s győzni a
csatában és babérral vagy holtan kerülni csak vissza, ember-
nek hízolgó nagy dicsőség. — De lenni *szegénynek* és szabad
gondolkozásúnak, lenni *szükségben* és mégis megvesztegethetet-
lenül, lenni kisértésben és mégis azt mondani: „Sátán! távozz!
én hozzám ne közeledj!” — ez a legnagyobb dicsőség és leg-
nagyobb tisztesség a világon. Ennél szebbet, magasabbat
ember nem adhat, isten nem kívánhat.

Hát ha a nép ezt megérti, ha átérzi és ezt így fogja
föl: akkor ugyan egyszerűen meg is fog felelni arra a kér-
désre, kit illet a voksa? . . .

Az évek kergetik egymást, mint homokórán a porsze-
mek s egyik a másiknak adja a tanulságot, hogy a mai poli-
tikai rendszerben az ország nem boldogul, a földmives tönkre
megy, az iparos, kereskedő bukik.

A statisztikai átlag mellett *tíz* forint forgalom jut éven-
kint egy főre, s ugyanarra *tizenöt* forint adó. Ez a pénzügy.

Ki boldogul ilyen viszony mellett? Két ember. Az
egyik az, ki *máson* él és maga nem szerez semmit. A másik
az, aki ahhoz az *egyikhez* nem tartozik, de megszerez mindent.

Igazságszolgáltatás kell?

Pörös ügyekben ott van az állam, a főhitelező.

Örökösödési ügyekben ott van az állam: az első
örökös.

Regale ügyekben ott van az állam: a főhaszonbérlet.

Ha apád-anyád meghalt, teteme ki sem hült, a köny-
meg sem száradt arczodon s már ott van az összeiró bizott-
ság, számbavenni párnát, kannát, tálat és padokat. A mi ma-
radt, annak az első percentjét levonja az állam. Nektek ha
jut, marad, ha nem marad, átkozzátok szülötöket, mért nem
hagyott többet?!

Pörötök van? Meg akar esalni valaki? Az állam azt
mondja: adok igazságot, azért vagyok állam. Ti megkapjátok
az igazságot, de az illetéket, stemplit, hirdetési díjat, közjegyzői
salláriumot, kézbesítési költséget majd csak zsebre teszem ma-
gam. Az ügyvédeknek, a ki a dolgotokban eljár, mert mi-
velhogy úgy összevissza van keverve ez az ugynevezett igaz-
ságszolgáltatás, hogy ti a ti együgyű eszetekkel abban eliga-
zodni nem tudtok, — majd jut a pör után, tíz év múlva, ha
marad, valami, — nektek pedig, mert nem marad — semmi.

Adót adóra halmozni, gyártani, a foliansokat, a mikhez
fogható számban nincsen ország, hogy adótörvényeket fölmu-
tathatna, mintha az országnak nem is volna egyéb dolga,
mint abban ragyogtatni a talentumokat, hogyan lehessen a
polgárságot tönkretenni, — ehhez kell rossz szív, de tudo-
mány nem.

Több kell hozzá: nem is rossz, hanem *romlott* szív.

Legyünk azért résen mindannyian.

Pénzt kínálnak: vágjuk az arczukba.

Igéretet tesznek: vessük meg, ne higyjünk a sza-
vuknak.

Fenyegetnek: ne vessük ki.

S forognak közöttünk spiczlik, fölfogadott gazok, kik el-
veinket hirdetik fülre tetszőn, *de valójában nem tartoznak hozzánk*,
csak ámitanak, ezeket köpjük le.

Itt nincs a semlegeskedésre hely, idő. Itt a közönyös-
ködésnek nincs tere. Valaki bal- vagy jobbpárti, mert közép
ut nincsen. Tegye a szívére a kezét és szavazzon oda, a hova
az vonzza. Mi az ellen nem apellálunk.

Ne higyjétek, hogy a 48-as párt forradalmat akar. Ne
higyjétek, a mit itt-ott legújabbán hazudoznak, hogy több-
ségre jutni sem akar.

Mi valódi békét akarunk, békét a többséggel, s a törvény
alapján akarunk függetlenséget és boldogságot, ellenségeink
beleegyezése mellett, ha lehet, — ellenükre igaz, ha kell.

De hol vannak azok az ellenségek?

A jobbpártiak?

Hiszen azok maguk mondják, hogy a függetlenséget ők
is akarják, csak *most* nem tartják kivihetőnek, ezek tehát ne-
künk nem ellenségeink.

A király?

Hiszen ez esküt tett az alkotmányra és még eddig
mindig mindenbe beleegyezett, amit az országgyűlés végzett,
ügyünknek hát ő is jó barátja.

Talán Ausztria?

Hiszen Ausztriában *erősebb* függetlenségi párt van, mint
mi nálunk, ott a politikai közönség megszüntetését éppen úgy
sürgetik, mint mi idehaza.

Ki hát a mi ellenségünk?

Talán az orosz, kit odahaza emészt az a rettenetes nagy
hatalom, a nihil, a „semmi”?

Talán a német, a kinek az volna az új születése napja,
hogy ha mi Ausztriától elszakadnánk?

Ki nem egyeznék abba bele, hogy mi függetlenek
legyünk?

Miért volna a függetlenségnek kivitele lehetetlen?

Oh! az égre is, ne hamisítsuk így meg a természet és
az emberiség jogának szabályait. Legyünk róla meggyőződve,
hogy egy olyan nemzetet, aminő ez itt, mely a magyar Ka-
naan három folyamának mentén s három bércze tövében ál-
modozik ősei nagyságáról, csak amugy egy lehelettel a föld
szinéről elpusztítani nem lehet.

Jöhet német, jöhet osztrák, muszka és ezernyi-ezer gaz,
három annyi ördöggel szövetekezve, ha egy-egy hősökként
megvetjük lábainkat e magyar vér áztatta talajon: mi ma-
gyarok maradunk, azok voltunk, s azok leszünk, míg egy em-
ber él ez állam testén, kinek szívében a magyar névre meg-
rezdülnék a jobb érzés-hurjai. Azért tehát akarni kell és meg-
lesz, amit akarunk.

S hogy mit akarunk?

Itt a balpárt.

Itt a jobbpárt.

Határozza el mindenki, hogy melyikre szavaz?

KRÁTKY JÁNOS.

Szükségesnek tartjuk minden lehető zavarok elkerülése végett határozottan figyelmeztetni polgártársainkat, hogy a kinek neve a pártunk részéről minden községben a vezető kezére bízott lajstromban benn foglaltatik, annak föltétlenül joga van szavazni s akár kapott szavazó cédulát akár nem, vagy elvesztette volna azt, a szavazásnál megjelenhetik és élhet a szavazati jogával.

KERÜLETEINK.

A megyéből vett híreink szerint pártunk ügye mind a nyolcz kerületben kitünően áll. Korántsem vérmes abbeli reményünk, hogy pontos leszavazás és szoros figyelem mellett jelöltjeink az egész megyében győzni fognak. A **kaposvári** kerület nem kérdéses, itt **Németh Ignác** megválasztása bizonyos, annál is inkább, mert komoly számba vehető ellenjelöltje nincsen. Hasonlóképp áll a **tabi** kerület, a hol ifj. **Csorba Ede** zászláival győzni fog pártunk. **Lengyeltótiban** erős küzdelem lesz, Jankovichék hallatlan erőfeszítéseket visznek végbe. A jelszó ki van adva, hogy **Bármibe kerül: Tivadar** urnak meg kell lennie. No meg is lesz, de nem képviselő Lengyeltótiban. A pártunk itt jóval többségben van. **Marcaliból** szinte kedvező híreket vettünk: Mednyánszky most járja a kerületet, **Szilban** pedig **Gruber János** egyedül áll, ellenjelölt nélkül. **Csurgón** az öreg Somssich Pállal tesz kísérletet a jobbpárt, Somssich azonban sokkal lejárta ember, hogy sem nevének lépjére fölragadjon a szavazók többsége. A mi pártunk jelöltje **Madarász Andor**, elveink e híj, kipróbált hajnoka, kihez híveink egyértelemmel ragaszkodnak. A **n-atádi** kerületben rendkívül lelkesült hangulat uralkodik s **Szabó Kálmán**, pártunk e kiváló tehetségű, emelkedett lelkű tagjának megválasztása szintén bizonyosnak vehető. Elvtársainkat kérve kérjük: legyenek résen, legyenek készen a küzdelemre és egytől egyig, elsőtől utolsóig legyenek talpon a döntő ütközetnél.

A **marczali** kerület jelölje, báró **Mednyánszky Árpád** vasárnap kezdte meg körutját **Szalay Károly**, továbbá **Bárány Károly** pártelnök és **Szakács Lajos** pártjegyző kíséretében: A hangulat emelkedett, teljesen kedvező, győzelmünkhöz kétség itt nem fér.

Köttséről azt a hírt vesszük, hogy az ottani kormánypárti bíró legközelebbi alkalommal, mikor a jobbpárti jelölt öt-hat ember előtt programbeszédét megtartotta, — ezúdarul leitta magát s a sárga földig elázva, csufos handabandát kezdett egyes polgárokka'. A dolog vége a lett, hogy bíró urat a kora hajnali csillag nagyobb dicsőségére tisztességesen megagyabugyálták és helybehagyva úgy az ágyba fektették, hogy most közösen lesik, jó kenegető asszony legyen, a ki embert csömöszköl belőle.

Gruber János, a szilli választó kerület 48-as képviselőjelöltje körutját f. hó 12-én kezdte meg, s e napon Döröcske, Török-Kop-

pány és Nágocs községekben tartotta program beszédét. — A nép mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. A lakosság éljenzései, — üdvölvések között haladott be az egyes községekbe, hol zeneszóval várták a képviselőjelöltet. Két beszéde végeztével lovas banderiumokkal kísérték községről községre. Nágocson a permetező eső előla terebélyes fak alá vonult a lelkes választópolgárság, várva követjelöltjét, ki itt a teljesen beállott esőzés daczára fél órán keresztül ismertette meg a függetlenségi elveket.

A **kaposvári** vál. kerületben pártunk jelöltje **Németh Ignác** kaposvári polgármester derék iparosaink kíséretében folytatja megkezdett körutját. Mult vasárnap Szenna, Zs. Kisfalud, Zs. Szt. Márton, Bárd-Szerászló, Kadarkut, Mérő községeket utazta be s mindenütt lelkesedéssel fogadtattott. Kadarkuton kiváló érdekeltséggel várták, 12 lovas ment eléje már a határszélre s mikor a községbe érkezett, az összes lakosság házai előtt foglalt helyet és „éljenzessel“ üdvözölte s délután 3 órakor legkevesebb 300 ember hallgatta a terjedelmes s jobbadán belkérdeésekkel foglalkozó programbeszédet.

Innét Kaposvárra beérkezve, utja valóságos diadalut volt egész a „Bárány“ vendéglőig. Virág-záporral hintettek be a kocsik és minden zászló felkioszorozottan tért haza. A nép hangulata oly kitünő, hogy a győzelem óriás szavazattöbbség mellett biztosnak mondható.

Hétfőn Juta és K. Fűred községekben tartatott beszéd, mindkét község lovasokkal kísért a jelöltet — s arról biztosították, hogy náluk nincs jobbpárti ember; az az egy kettő is, aki akadna, elszégyenli magát és megtér még a választásig.

Szalay Imre, a lengyeltóti kerület szeretve tisztelt jelöltje, mult vasárnap folytatta körutját s **Somogyvárbán** és néhány más helyiségben fordult meg. Kitüntető lelkesedéssel számtalan banderista és tömegtelen kocsis várta ezuttal is. Délután **Szalay Jádra** érkezett, kocsija a szó szoros értelmében tele volt virágokkal. Itt **Sándor István** kedves családja körében ebédelt és délután megtartotta beszámolóját és programbeszédét, mely ezuttal is nagy tetszést aratott. Megjelenését igen sikerült kis beszédben **Bencze József** jádi polgár köszönte meg, végre pedig **Krátky János** intézett pár buzdító szavat a lelkesült polgársághoz. Innen **Osztópánba** ment a jelölt, honnan 32 lovaslegény egész Jádra jött elébe s ezeknek s a jádi lovasoknak egy része s öt jádi kocsis kíséretében vonult be Osztópánba, hol a falu végén nagy tömeg lelkesült nép s 12 koszos leány várta. Itt a képviselőjelölt leszállván kocsijáról, gyalog történt a bevonulás **Buzsáki István** lelkes párttag házához s a koszos leányok az uton Buzsáki István által ez alkalomra készített pompás dalt énekelték. Ezután Szalay nagy lelkesedés közt, gyakori éljenzés által megszakítva, megtartotta programbeszédét. Utánna Buzsáki István beszélt a néphez, majd az időközben megérkezett pártjegyző Vörös Lajos ur tartott nagy hatású, lelkesítő szónoklatot. Végre **Bencze József** jádi polgár üdvözölte az oly szép számmal összegyűlt lelkes osztópániakat. Ez után a képviselő jelölt ur az osztópáni banderium kíséretében indult Lelle felé.

Láthatta Tallián Pál ur csak ezen egy fogadtatásból is, hogy a mi pártunk tud etetésítés nélkül is lelkesülni, de ők hiában kol-

dulnak még függetlenségi pártiaknál is pénzt a választási czélokra, mert a felfogadott banderisták s igéretekkel összegyűjtött hallgatókon nagyon meglátszik, hogy csak — mint hajdan a robotot — minden lelkesültség nélkül végzik kiszabott teendőjüket.

Kaposba is beillenék. A kolozsvári „Ellenzék“ írja: A jövődelemadó kivető bizottság odáig srófolta némely adófizető terheit, hogy egyik közülök, névszerint Grebe szabómester, nem nyervén jogorvoslatot, bezárta üzletét, s ajtójára e szavakat ragasztotta ki: **„Igazságtalan megadóztatás miatt, üzletem zárva marad.“** Ez bizony keserűen jellemzi állapotainkat. A „Kelet“ persze tréfásan gorombáskodik ezért Grebével. Azt hiszi, hogy a jóra való iparosnak is az a helyzete, a mi egy subventionált hírlapnak: akár tetszik a hatósági intézkedés, akár nem, muszáj azt dicsérni s fejet hajtani előtte.

1869—1881.

Somogy megye kerületeiben, ha csoda nem történik az utolsó napokban, **mind a nyolcz jelöltünk keresztül megy.**

Zászlóink a választás első napján fognak diadalmasan lobogni, a győzelem híret országszerte viszi a táviró, továbbítja a sajtó: másnap az lesz a közbeszéd tárgya, mit vitt végbe Somogy?

A hatás előrelátható. Leirhatlan bűn volna azért: most esni tán erélytelenségbe.

Egész Magyarország lesi, nézi, mit teszünk. Látjuk: az ellenpárt desperál. Kaposba nem kapnak jelöltet, Szilban a jelöltjük visszalépett, Marcaliban senki sem vállalkozott a forró kása megizelésére, Lengyeltótiban a Jankovitsék idégesen kapkodnak, N. Atádon a „czápák“ csukákká lettek, nemulnak s Csurgón a Somssich Pál jelöltetéséről tudoi sem akarnak. Szigetvár meglesz mint eddig megvolt: ez 8 kerület magából Somogyból. Ha Somogy megye választói ezt keresztülvizik: megérdemlik, hogy borostyán körítse homlokukat.

A ki Somogyra nézve érti, hogy mit jelent az: 1869. — annak egy ily választás jelentőségét magyarázunk fölösleges.

Akkor Somogy lett balpárti. Most Somogy megye után az egész ország balpárti lesz.

Özönével érkeznek hozzánk a levelek, kérdezősködéssel tele: hogyan állunk?

Özönével kérjük tőlünk a távirati tudósítást a választás napjára.

Készséggel válaszolunk s jó lelkiismerettel, hogy jól állunk.

Itt-ott lesz küzdelem, de sehol sem kérdéses az eredmény.

Ha volna időnk, hogy minden egyes választóval külön beszélhetnénk, ha lehetséges lenne még fölmutatni azok előtt is, kik még nem tudják, hogy mozgalmas időkben a rozszakarát mindenféle fegyvert mint kovácsol és e fegyver közt mint szerepel az egyesek gyanúsítása oly czélokkal, mikkel azok nem bírnak, — az uraságok liberális hadán kívüli az ellenpártnak nem maradna egyetlenegy szavazója.

De a választás ideje már itt van. Azért értjük meg egymást jól: a mi programunk: 1848. A mi elvtünk: Kossuth Lajos. A ki ezt a két szavat nem érti, ki szive érzelmének hurjai meg nem rezdülnek e két szó hallatára, — annak így is úgy is hiába beszélünk hosszasan.

Most csak legyünk készen, hogy a mint a választás napja megérkezik, mindenikünk egyenként és összevéve jelenjék meg a szavazó urnánál. Egyetlenegy választónak sem szabad otthon maradnia. Itt köteleességmulasztás bűn. A ki meg nem jelenik, megveri az Isten. Kossuth azért szerezte meg nemzetének a választói jogot, hogy a ki megkapta: éljen vele s el ne maradjon a szavazástól!

Czélpontnál.

A legközelebb bekövetkezendő választásoknak hazánkra nézve kimondhatlan nagy fontossága van.

Megérezte ezt a kormány, s ez legjobban jellemzi a helyzetet. Ennyi hévvel és erélyvel a Lónyai-féle nagy herce-hurcák óta, mikor a nyomorult helyzet fölötti elkeseredésben nem lehetett másképp biztosítani a többséget, mint a leggyalávosabb vesztegetések által, sohasem voltak így élőkre álltva a pártok.

Megmozdult pedig nemcsak az anyaország, megmozdult Erdély is. A kies Erdély, melynek büszke bérczeinek tövén magyar vértől áztatott talajon zöldel a fű, virág. Jókai Mór, a kormány főkortese lett kiküldve a bérczek közé, hogy szédítő szép szavával elterelje meggyőződésüktől a székelyeket. Mert ugy kell venni a dolgot, hogy Erdély eddig mindig legtenyészetesebb fészke volt a mamelukoknak; hat év előtt is csak egy, s három év előtt is csupán két ellenzéki képviselő kerülhetett innen a képviselőházba. A többi kormánypárti volt. Azt lehet mondani: Erdély azt a szerepet vitte az országban, amit a horvát képviselők sora; ha a kormánynak szavazatra volt szüksége, csak az erdélyieket rendelte be és azoktól mindig megkapta a kívánt számú igent.

Most minden másképp alakul. Az erdélyi összes kerületekben megmozdult a függetlenségi zászló.

Oly helyeken, hol ez elvet jóformán a hiréből sem ismerték, lobogtatják most Magyarország függetlenségének jelszavát. S bizony a jó erdélyieknek fáj Jókait porosan, sárosan, a kormánypárti kortes-iszapban állva látni, mert hiszen, mikor sötét volt, a lánglelkű költő gyújtott szikrát a szivekbe, a kedélyek hurjait ő hangolta nemes hazaszeretetre. De a hazaszeretet nem abból áll, hogy az általa keblünkbe melengetett szent hevületektől vakon kövesse őt valaki, hanem abból, hogy méltatlannak találja a mester politikai szereplését.

Erdély választó-közönsége úgy tesz. Jókaira nem hallgat, hanem sorakozik a függetlenségi párti egyének körül és remélni lehet, Erdély követeinek nagyobb része a mi pártunkhoz fog ezentul tartozni.

Ez a helyzetnek a végtelen nagy fontossága.

Továbbá azonban nemcsak Erdélyben, de a felvidéken, a felső magyarországi tótok között is élénk a mozgalom. A függetlenségi 48-as párt programja hozzá fért már e részhez is, s jobbra-balra töri a rést a kormánypárti helységek sorain. Mire eddig nem volt példa: egyik kerület a másik után lépteti föl a függetlenségipárti jelölteket. Mily sikerrel, majd a közel jövő fogja megmutatni.

Azért mondjuk: végtelenül fontos a választás, a czélpontnál vagyunk. Egy kis akarat és egy kis szerencse s pártunk elannyira megerősül, hogy három év múlva a többségre jutás már bizonyos.

Ne hagyjuk magunkat, ne legyünk kishitűek. Még három év nem a világ. De hogy ez bekövetkezhesék, rajta kell lennünk, miszerint már most is lehetőleg minden jelöltünk keresztülvitéssék, miszerint ne hallgassunk azokra, a kik ámitással, magánérdekekből azt hirdetik, hogy pártunk többségre jutása és programjának keresztülvitele nem egyéb mint álom. Cél nélkül vagyunk és saját erőnk és a sors segédkeze mielőbb odavisz, hogy ezt a célt teljesen elérjük.

APRÓ PÉNZ.

Hétfőn, hogy a jobbpártiak ki akarták jelölni Somssich Lőrinczet Kaposvárra, összejött a Somssich-házban: a közjegyző, a törvényszéki bíró, Makfalvy ügyvéd, még egy másik ügyvéd, meg még egy harmadik ügyvéd, a kinek azonban még nincs diplomája, meg vagy husz nem-választó és huszonöt zsidó.

Tudva van mirőlünk, hogy mennyire egyaránt tiszteljük a felekezeteiket. Hát minket ez nem illet. Hanem egy gazda-ember, a kit saját szava szerint úgy rendeltek be egyik közzel faluból, visszafordult a helóta-kapuból és ekként szóla: „Zsinagógába — ugymond — nem menek. Hiszen azt hittem: választásra jövök.” S azon menten ott is hagyta az egész zsinagógát.

* * *

A sikerült „gyűlés” után Kelemen az orrát tartotta, hogy le ne essék, a közjegyző a szemét törülte kalapkarimájával, a tanfelügyelő az öklét szorongatta, Makfalvy pedig — desperált. Roboz bátyánk a szomszéd csapásokban várta a konzilium kimenetelét, pohár osztrák-magyar sörmellett szoritva, hogy széna lesz-e? szalma-e?

„Nincs jelölt, nincs sáp, bátya! — kiáltott be neki valaki az ablakon. Mire a bátya úgy elkeseredett, hogy rögtön ott hagyta a félig-pohár sört, még a kára se jutott eszébe. — Az igaz, hogy akkor még nem fizetett.

* * *

Hanem azt fültnak mondják, hogy mikor a „Lenczi” a jelöltséget visszautasította, a közjegyző őszintén kibökte: „No! Akkor hát szépen vagyunk.”

* * *

S még most is tanácskoznak rajta: miért, hogy a „jelölt” oly hidegen bánt velök:

Pedig hát annak az oka igen egyszerű. Megmondjuk. A vasuton t. i. amint Kaposvárra jött, mondják neki, hogy várja ám az állomásnál a „nép.” Somssich egy forinttal figyelmeztette a konduktort, hogy ha Kaposvárra érkeznek s a parádés küldöttség előrukkol, majd jelentse nekik, melyik kocsi van a jelölt? A hatás úgy volt számítva, hogy előbb majd a lelkes éljenek hangzanak, a dalárda zengi a dalt, zene tombol, talán mészár durrog, előáll a deputáció és csak akkor dugja elő fejét a jelölt.

Dörgő éljen!

A kupéból kiszáll most: háromszoros, viharos, eget rázó éljen!

Most egy szónok üdvözlí őt röviden: leirhatlan lelkesedett éljen!

S most ő felel: képzelhetlen, menydörgető éljen; a Hagelman szőlőhegye kifordul helyéből s ámulatban begurul Kaposba.

Hát mikor a vonat megérkezik, látja a „jelölt,” hogy nincs ám senki, semmi, sehol, csak — egy, egyetlenegy, és azt is ő rendelte oda a vasúthoz, telegraffal.

Mintha lecsapott volna a ménkü, olyan más színű lett. — S még akkor jön oda a konduktor és hozva aforintot, mondja neki: „Uram! itt van a pénz, mit jelentsek érte?”

Ugy hozták be Somssichot a városba ájultan, csak nem lehet bizonyosan tudni, mert bár érkezteről huszonnégy órája beszélt az egész város, — a vasutnál még sem várta — senki....

* * *

De még egyet is konstatalunk, t. i. a jobbpártiak kétségbeejtő vigyázatlanságát, — melyet a jelöltek programjára való tekintet körül tanusítanak. Mert — feltéve, ha Seffer Marczil lesz a jelölt — szöröven csalatkozhatik a párt s még szélsőbbet talál választani, mint mi vagyunk, mert hiszen köztudomásu tény az, hogy Seffer Marczil — eltekintve az ipar, gazdaság és kereskedelem teréni „szabadelvűségétől” egészen republikánus s egy szép „reggelre” csak arra virad a jobbpárt, hogy a jelölt azzal végzi be programbeszédét: „republiká! nincs király!”

Akkor aztán!... Potz Tausend Donnerwetter!

Fölvívás honfitársainkhoz.

Hazafiui ábrándjaink legszebb eszményképe s történelmünk egyik legnagyobb alakja: **Kossuth Lajos** idegenkézre bocsátja, eladja baracconai remetelakát, hogy beköltözzék Turinba.

Ismeretes az indok, mely erre készíti. Iház Dániel, az agg száműzött sorának osztályosa, barátja és egyik legfőbb vigasza a számkivetésben: meghalt. Kietlenné lett a virány, melyet élőparadicsommá varázsolt kettejük munkája, keze. Kossuth érzékeny lelkére, elhagyatva mindenkitől, messze hazája egétől, idegen föld felett sivar lett a virág, melyet öreg kezével megmivelt, pusztta a kert, melyet saját szorgalmával gyomlált. Ez egyedüllét reá roszul hatna, s beköltözik a városba, Turinba.

Mi lesz abból az épületből, abból a kertből, melynek minden bokrához, minden egyes fűszálához sziveinkhez szóló, kegyelet nagy emlék van kötve? Talán jó kézre kerül: az megbecsüli. De talán közönyös gazdát kap, az elpusztítja s pár év múlva nem marad meg a nyoma se annak az a mily szűk, oly drága világnak, hol Kossuth élete egy szakát átélte és a honnan, itt születve meg eszméi, levelei, iratai: egy ujkori Simeonként a világrend oszlopait döngette.

Lesz egy idő, ne adja a magyarok jó Istene, hogy egyhamar legyen, de lesz tán idő, a mikor a magyar ember... mint a török Mekkába a Mohamed sirját hoz, kivándorolna e helyre, kiközögni bánatát a rög felett, s elsóhajtani panaszát a lak előtt, mely helyet adott egykor a száműzöttnek és nyugalmat, enyhet az ő fájdalmának...

Nem iszonytató-e rá gondolni, hogy ez a lak talán már akkor nem lesz meg?

Röviden: a fővárosi függetlenségi sajtó egy eszmét vetett föl, mely abból áll, hogy **Kossuth baracconai házat a nemzet, a nép vegye meg...**

Ehhez az eszméhez nem kell több kommentár. Mi azt a magunk részéről a legföltételebbül elfogadjuk. Nagyon szegény a nemzet, de ehhez elég gazdag.

Miként, hogyan történjék a kivitel, mely alakban sikeresíttessék legmértőbben a kegyelet e kifejezése, azt mi az eszme kezdeményezőire bizzuk: a magunk részéről a közreműködést fogadjuk el s magát az adományozást ezennel megnyitjuk és nyugtázzuk, a pénzt pedig rendelkezési helyére fogjuk eljuttatni:

A „Népjog” szerkesztője . . . 25 frt.

A KÖRNYÉKRŐL.

Hetes, jun. 14.

T. szerkesztő ur!

Siralmasan vig eset történt helységünkben husvét másodnapján. Pete Lajos tisztartó összegyűjtött néhány legényts egy-két tehetetlen öreg embert, megtraktálta őket programmal az ura helyett. Nem sokat beszélt, de nagyon ad rem, mondván többek között:

„Miért pártolnám én Szalayt? Az én fiam Szalaynál tisztartó soha nem lesz. De Jankovicsnál még lehet.”

Ezen moudás után könyezett és így szólt, meghatva: „Nem tudom, mi lelt, nem haragszom s mégis a szemem hogy könyezik.” Erre, hogy jobb kedve legyen, a tiz-tizenöt lépésre álló magyar lányok rákezdték a mi indulónkat:

Lengyeltőin az a hír jár
Kis Jankovics nem stikkel már,
Képviselő akar lenni
Csakhogy abból nem lesz semmi.
Eljen a balpárt!

Mire meg a szónok dühösen elhagyta a beszédet és hazament — tovább sirni. Talán még most is könyez. Ez volt a siralmasan vig hisztória. r. l.

HIREK.

— Kormánypárti stylus. A tolat megnyomni olykor mi is szoktuk, ha az, a kiról irunk, megérdemli. Hanem ehhez az itt következő röffentéshez képest a mi stylusunk már csakugyan csupán valóságos ártatlan otkolon-illatos simogatás. Hetesről írja ugyan is nekünk egy teljesen megbízható polgár, hogy ott az uraság a földeket, t. i. a teles földeket „mind drága napszámért adja s hozzá holdjától jár négy csirke és tizenkét tojás.“ Pete tisztartó ur pedig aminap e tárggyal kapesolatban szónokolván, egyebek között a következőket mondá: „Azt a Krátky istenteket, majd hiszen hát mi is irunk róluk valamit!“ — Önként értendő, hogy e motto után érdeklél vártuk az említett irandókat, csak sajnáljuk, hogy maig még a színét se láttuk.

— Károlyi István gróf, a dúsgazdag magyar mágnás, Pest mellett főthi birtokán meghalt. Nyolczvannégj évét élt.

— Drágaságról panaszkodnak a lengyeltóti kerületben. Lapunk egy barátja írja:

A mult napokban Jankovics Tivadar Hetesen volt ökröket vásárolni. Fájdalom, nem kapott többet, mint a kit már a multkor megvett: hármát-négyet, száz kerek forintért. Az igaz, hogy az illető ökrök markos jó példányok. A gróf ur majd a lengyeltóti gyepen fogja őket alkalmazni. Csak az a baj, hogy t a karmánynyal alig győzi.

 Szükségnek tartjuk minden lehető zavarok elkerülése végett határozottan figyelmeztetni polgártársainkat, hogy a kinek neve a pártunk részéről minden községben a vezető kezére bízott lajstromban benn foglaltatik, annak föltétlenül joga van szavazni s akár kapott szavazó czédulát akár nem, vagy elvesztette volna azt, a szavazásnál megjelenhetik és élhet a szavazati jogaival.

KÖZGAZDASÁG.

* Jégverés volt a megyében több helyütt mult szombaton délután. A csapás futólag történt s érzékenyebb kárt szerencsére nem okozott sehol.

* A magyar borkivitel emelése érdekében Greger Miksa, ki 1861 óta Londonban magyar borok kivitelével foglalkozik és e teren már nagy érdemeket szerzett, részvénytársaságot alapított, melynek czélja a magyar borokat Angliába nagyobb mértékben importálni. A részvénytársaság alaptőkéje 200,000 font sterlingre rug.

Piaczi heti-árak Kaposvárott.

— Junius 14. —

Árak: (Hivatalosak.) Buza 11 frt. Rozs 9 frt. 40 kr. Arpa 7 frt. Zab 6 frt. Kukoricza 6 frt 20 kr. Hajd. na 6 frt 80 kr. Széna 2 frt 20 kr. Szalma 1 frt mind métermázsánként.

SZÓRAKOZÁS.

Kossuth Lajosnál.

Az általános képviselőválasztások, melyek hivatalosan lesznek a jelenlegi kormánypárt hűtlen sáfarkodása felett pálezát törni, küszöbön állanak; és Kossuth Lajos még nem hallatta ez alkalomból szavát. Reméljük ugyan, hogy hazánk nagy fia ezuttal is fog szólni a nemzethez; miután azonban még az országgyűlés bezáratása előtt erről is, másról is ohajtottam Magyarország egykori kormányzójának nézeteit hallani: azért Turinba ér-

kezvén, azonnal kisettem ő hozzá, hódoló tiszteletemet bemutatandó neki.

A kis, kétablakos homlokzatu ház, keskeny erkélyével, melyben a volt kormányzó száműzetésének leghűbb társa, a boldogult Ihász Dániel ezredes lakott, barátságosan tekint ránk, midőn a másodrangu — bizony tizedrangunk is nagyon beillik — Turin-Rivoli vaspálya kicsi vagonjában elrobogunk előtte. Ezen pálya utolsóelőtti állomása Baracone; az igen egyszerű állomáshelyiségtől Turin felé kell visszamennünk, honnan épen a nagyszerű kir. temetkezőhelyre (La Soperga) látunk s így jutunk Kossuth lakához. A kis helység csupán két sor házból áll, melyek az országot s az arra épült vaspályatöltés jobb és baloldalán fekszenek.

Az utolsó ház, északi oldalon, Magyarország egykori kormányzójának kolnája.

Három percz alatt elérjük czélunkat. A kis vasrácsos kapu nyitva; belépek, és mert Ihász ezredes már Turin pompás sirkertjében alussza örökalmát, s így nincs kinél jelentkezni; tehát egyenesen a kert hátsó részében épült nyári lak felé indulok, mely az utolsó hét éven át a száműzöttnek csüdes menhelyet nyujtott.

A kaeskarings uton az évek óta nála szolgáló szakács lép elem. Voltakép azt kellett volna mondanom: „férfi szakácsnő“; mert nálunk a szakács személyéhez általánosan fényesebb háztartást, gazdag asztalt szokás csatolni. Ez itt nem áll; mert egy, a könnyebb kerti munkára is alkalmazható szakácsnak tartása gazdaságosabb mint egy szakácsnőé. A derék ember nagyon örült urának egy honfirtását üdvözölhetni; csupán olaszul beszél és egész naivsággal közölte velem, hogy mennyit adna ő a legnagyobb örömmel azért, ha magyarul is tudna. Kézbesítvén neki névjegyet, fölkértem, jelentsen be azonnal az egykori kormányzóknál. Nem telt bele három percz és már hozta is az engedelmet uránál beléphetnem.

Siettem föl az emeletre, hol Kossuth kis dolgozószobája van; mire annak ajtaja elé jutottam, meg kellett állanom, mert annyira el voltam fogulva, hogy nem tudtam volna nyugodtan még köszönni sem.

Különös! elég gyakran léptem uralkodók elé; a véres csaták löporfüstjéhez is hozzá szokhattam; nyaktörő vállalat is nemesak egy van mögöttem; hanem azért ily elfogultságot csak most éreztem.

Némileg lecsillapodván meghatottságom, benyitok Kossuth-hoz; szíves fogadás és meleg kézszorítás tüntetnek ki. Ő balján kínál nekem ülést és megengedi, hogy az édes otthonról beszéljek neki Kossuth gyönyörű szép, szelid, lélekteljes szeme föl-fölvillanik; egyéb azonban nem árulja el az örömet, az imádott hazáról közléseket kaphatni élőszoval.

Magyarország volt kormányzója tökéletesen ura érzelmeinek; ő ebben is valóban nagy.

Az idő, az átéltszenvedések, az üldözötetés, a félreösmertetés, a rágalmaztatás, különféle szerencsétlenségek s a száműzetés keserű kenyeré galambfőhérré öszitette ugyan Kossuth haját, bajuszát, és rövidre nyirt szakállát; de magasztos kedélyét, nagy lelkét s aranyos szívét nem bírták öregg korosítani. Fiatalok azok még ma is. Persze, az éveknek is megvan befolyásuk szervezetünkre; s azért Kossuth kénytelen már egyedüli szórakozásáról — kirándulások a havasok közé — lemondani: térdei nem bírnák többé el a hegymászás kimerítő fájdalmait. Igen, az évek! pedig még csak néhány év előtt tizezer lábnyi magas hegyesucot mászott meg ő a szenvedélyes, nagy tudományú fivész, hogy gazdag növénygyűjteménye számára egy ritka havasi virágot önkézüleg szakítson. — „És most itt van!“ — szölt hozzám Kossuth, miközben önelégülten mutatott a pompás gyűjteményt tartalmazó fiókok egyikére.

Magyarország egykori kormányzója a képzelhető legnagyobb elvonultságban él, nem tesz látogatásokat, de nem is bocsát maga elé idegeneket. A hozzá kivándorló nagyszámu idegeneknek a cselédség — utasítása értelmében — azt jelenti, hogy urok nincs honn. Egyedüli kivételt az amerikaiak képeznek, mivel ezeknek mindig szabad beléptük van a kitűnő államférfinál. Ez jól is van így; mert az ötvenes évek elején az „Egyesült államokban“

tartott diadalutja óta hazánk nagy fiát minden amerikai az „övének“ tartja, nevezi, vallja. Nem is történi meg, hogy az Unio valamely polgárnője, vagy pedig polgára Turinba kerüljön, és ne zarándokoljon ki a nagy férfuhoz hódoló tiszteletét neki bemutatni.

A legeszszerűbb életmód; szerföfölt nagy mértékletesség evésben, ivásban, csupán kétszer ül napjában asztalhoz; a hideg fürdők áldott hatása, képesek ugyan 79 év sulyának romboló hatását Kossuth aczélizmu testére nézve derekasan egyensulyozni; azonban ő mégis attól tart, hogy látereje majd egyszerre, rohamosan fog csökkenni. Ha derült, napos idő van, akkor Kossuth még mindig jól lát irni, olvasni szemüveg nélkül is; használt szemüvegei még nem valami erősek; mindazonáltal, ha Kossuth nem fogja magát jobban kimélni, valóban, fájdalom! kikerülhet, hogy látereje csökkenjen. Vajmi gyakran, igen is sokszor történi meg, hogy éjfélutáni két óra előtt nem hagyja el író asztalát. Való igaz, hogy szabadságharcunk alatt hónapokon keresztül nem aludt többet naponkénti két óránál; de azóta 30 évtelt el! Ésminőharminczév.

Midőn beléptem Kossuthhoz, avval foglalkozott, hogy emlékiratai harmadik kötete számára állította össze az iveket. Épen Jósika Miklós bárónak hozzáintézett politikai leveleit másolgatta, melyek ezen kötetben fognak megjelenni. Kossuth óriási emlékező tehetsége még mit sem vesztített erejéből; bámulatosan nagyszerű az jelenleg is. Jósika ezen leveleire adott feleletei most nem állanak rendelkezésére; s így kénytelen ő azokat emlékezetből irni le.

Emlékiratai nyolcz vastag kötetre voltak tervezve. Kossuth azonban a legteljesebb kiméletet akarja tanusítani azok iránt, kik noha kiváló szerepet játszottak a magyar emigrációban, napjainkban mégis hazánk függetlenségét megvalósítani és biztosítani törekvő, akaró pártunk, s így Magyarország függetlenségének kivívása ellen dolgoznak. A kiadótársulattal tehát utólagosan abban egyezett meg, hogy emlékiratai csupán három kötetnyi munkát képezzenek. Husz kötetre teljesen osztályozott, rendezett bőséges anyag fekszik itt; — szölt hozzám Kossuth — csak én az élk iránt legteljesebb „discretiót“ akarok tanusítani, azért szállítottam le a kötetek számát háromra. Ez iratokat — folytatá, miközben baljával szekrényére mutatott — nem viszem magammal síromba; fiaimnak hagyom azokat, ők azután cselekedjenek legjobb belátásuk szerint!“.

[Vége köv.]

Szerkesztői üzenet.

Ifj. Zsibrák József urnak. A javát kiesipegettük. Erre a számára már kissé későn érkezett, Udvoztet.

A kortesnóták szerzőit, kiktől utóbbi napokról halomszámra fekszik elő tünk a jobbnál-jobb vers, kérjük legyenek elnézéssel, mert e dalokat hely szükke miatt nem közölhetjük.

Gr.—I Vettük. Adtuk.

X. X. (helyb.) Sz—y K—ly ott a helyszinén megfelelt a kérdésre, nála szokott rögtönös ötlettel, mondván: „Ha majd akasztani visznek mégis ügyvéd kell a védelmedre, ugy-e?“ — Erre a jámbor mameluknak ugy be állt a szava, mint ha már a nyakán lett volna a kötél. Nagyon jó volt ez így.

Atádon verskedés történt a két párt között. A baloldali fiuk ellátak egy kormánypárti kortest. Hát mi bizony arról nem tehetünk. Az ő baja. Ez legyen — y urnak váaszunk.

Ifj. Egyed János urnak. Az történt, hogy a derék kis beszéd elveszett. Majd máskor valahogy jóváteszszük.

V—o (Pécs.) Teli vagyunk politikával. Ilyenkor a muzsa pihen.

Sz—r Cskny. Már konstátáltuk, hogy J—es öt forint napidíjjal és egyéb kemény zúlaggal látja el az öt kisérő lányokat. Ha meg vannak egymással elégedve: jó az nekik.

r. l. Kttis. Fuit.

Laptulajdonos: SZALAY IMRE.

szerkeszti és kiadja

KRÁTKY JÁNOS.

Nyilt tér. *)

Zászlók
valasztási czelokra

igen esinosan kiállitva, pesti árjegyzékek szerint minden nagyságban kaphatók

LÖW MÓR és TESTVÉRE
üzletében.